

## Jord- och skogsbruksutskottet

### Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna för 2021—2024

#### Valtiovarainvaliokunnalle

## INLEDNING

### *Remiss*

Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna för 2021-2024 (SRR 1/2020 rd): Ärendet har lämnats till jord- och skogsbruksutskottet för eventuellt utlåtande till finansutskottet. Tidsfrist: 12.05.2020.

### *Sakkunniga*

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Jyri Inha, finansministeriet
- förstråd Marja Hilska-Aaltonen, jord- och skogsbruksministeriet
- specialsakkunnig Marjatta Koskinen, jord- och skogsbruksministeriet
- ekonomidirektör Jukka Nummikoski, jord- och skogsbruksministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Naturresursinstitutet
- Forststyrelsen
- Livsmedelsverket
- Finlands skogscentral
- Maskinföretagarnas förbund rf
- Centraförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- Skogsindustrin rf
- Suomen Biokierto ja Biokaasu ry
- Finlands naturskyddsförbund rf
- Svenska Lantbruksproducenternas Centraförbund SLC rf.

## UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

### *Jordbruket*

Utskottet konstaterar att planen för de offentliga finanserna i stor utsträckning baserar sig på riktlinjerna i regeringsprogrammet. Planen beaktar de senaste förändringarna i ekonomin. Eftersom

## Utlåtande JsUU 7/2020 rd

situationen dock är osäker på grund av coronakrisen och förändras mycket snabbt, uppdateras uppskattningarna av den framtida ekonomin väsentligt redan under de närmaste månaderna.

Utskottet betonar att de viktigaste avgörandena under ramperioden med tanke på jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde kommer att vara den nya stödperioden för EU:s gemensamma jordbrukspolitik (CAP), som avses börja vid ingången av 2021. Eftersom samförstånd om de allmänna riktlinjerna för EU:s ekonomi ännu inte har nåtts, kommer det enligt nuvarande bedömning att finnas en övergångsperiod på två år, då man går vidare med de nuvarande stödnivåerna. Övergångsperioden på två år har förberetts såväl på EU-nivå som på nationell nivå. Utskottet har i sitt utlåtande JsUU 7/2019 rd — U 73/2018 rd i detalj tagit ställning till frågor som gäller reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken.

Utskottet fäster uppmärksamhet vid att det i kommissionens förslag till finansiering av EU:s jordbruksstöd har föreslagits en betydande minskning. Enligt regeringsprogrammet ansöker Finland om EU-finansiering av tidigare storlek eller försöker åtminstone kompensera eventuella ändringar. Kalkylerna i planen för de offentliga finanserna baserar sig på denna riktlinje i regeringsprogrammet.

Utskottet konstaterar att jordbruksinvesteringar finansieras både med anslag som reserveras i budgeten och ur gårdsbrukets utvecklingsfond (Makera). Tills vidare har de jordbruksinvesteringar som fått stöd upprätthållit produktionsnivån och strukturutvecklingen och ökningen av gårdarnas storlek särskilt inom husdjursskötsel, där antalet gårdar redan länge har minskat med cirka 7 procent per år, vilket har lett till att antalet gårdar halveras vart tionde år. Enligt uppskattningar kunde hela två tredjedelar av investeringarna utebli utan strukturstödet. Jordbrukets konkurrenskraft och särskilt produktionsökningen kräver också i fortsättningen en kraftig ersättning av arbetsinsatsen med kapitalinsats, det vill säga maskiner, byggnader och apparater. För att garantera en positiv strukturutveckling på lång sikt krävs det stabila och långsiktiga jordbruksstöd. Utskottet vill därför betona att såväl strukturstöden som inkomststöden, särskilt de nationella produktionskopplade stöden, är nödvändiga för att jordbruket ska kunna utvecklas. Gårdsbruksenheterna är en livsviktig del av Finlands livsmedelstrygghet och försörjningsberedskap.

Förutom att det är mycket viktigt att förbättra jordbrukets lönsamhet och konkurrenskraft behövs det också åtgärder för att få unga till jordbruket och jordbruksutbildningen samt åtgärder för att trygga jordbrukarnas arbetshälsa. Det är också angeläget att se till finansieringen av forskning och rådgivning i anslutning till landsbygdsnäringarna. Också frågor som gäller klimatförändringen och naturens mångfald bidrar till att framhäva detta finansieringsbehov. Utskottet inskräper att en livskraftig landsbygd och decentraliserad energiproduktion också är en väsentlig del av försörjningsberedskapen.

### *Skogsbruket*

Utskottet konstaterar att den nationella skogsstrategin 2025 sammanför de olika målen för skötsel och användning av skogarna och de åtgärder som härletts från dem. Utvecklingen av skogsbruket genomförs till betydande delar genom åtgärderna i skogsstrategin. Nu håller man på att revidera stödsystemet enligt lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (KEMERA). Det nya incitamentssystemet för skogsbruket ska ersätta KEMERA-stöden. Men såvitt man vet fortsätter

## Utlåtande JsUU 7/2020 rd

det nuvarande systemet till utgången av 2023. Utskottet vill betona att ett villkor för en hållbar tillväxt för den skogsrelaterade bioekonomin är att skogsresurserna på lång sikt har en hållbar produktionskapacitet som tar hänsyn till såväl en lönsam företagsverksamhet baserad på ekonomiskt utnyttjande av skogsresurserna som till skogsnaturens mångfald och klimatfrågorna. Viktigt med tanke på skogsbruket är tidig vård av plantbeståndet och vård av unga skogar. För såväl skogsbruket som bioekonomin och landsbygden i allmänhet är det särskilt viktigt att man sörjer för infrastrukturen — vägnätet, trafikledsnätet och datakommunikationsförbindelserna. Infrastrukturåtgärderna kan anses motiverade också med tanke på den samhällsekonomiska situationen.

Utskottet fäster uppmärksamhet vid att strukturen på skogsägandet under de senaste åren har förändrats: fondinvesteringarnas andel har ökat, vilket påverkar skatteinkomsterna och samtidigt också skötseln av skogarna. Fondinvesteringarna står utanför finansieringsstöden för hållbart skogsbruk. Jord- och skogsbruksministeriet finansierar som bäst forskningsprojektet Skogsägaren 2020, vars slutrapport blir klar på hösten. Utskottet anser att ett forskningsprojekt som syftar till att producera mer information om strukturomvandlingen i skogsägande, om tvivelaktiga skattefördelar och konsekvenser för skogsbruket och i synnerhet för skötseln av skogarna är ytterst viktigt.

Utskottet konstaterar att konkurrenskraften, politikens kontinuitet och förutsägbarheten i omvärlden är centrala faktorer med tanke på tryggheten av virkesproduktionen och skogsindustrins investeringar. Under de senaste åren har tyngdpunkten i Finlands skogsindustri förskjutits från papper till cellulosa, vars efterfrågan stadigt ökar. Inom skogsindustrin har man dessutom satsat på förpackningsmaterial som ersätter plast. Skogsindustrin, som har stor betydelse för vårt lands export, måste ha förutsättningar för investeringar som är viktiga med tanke på framtiden och den varierande efterfrågan. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid att skogsindustrins förädlingsvärde höjs. Träbyggnad bör främjas.

### *Avslutningsvis*

Utskottet betonar att naturresurssektorn och bioekonomin som helhet är en viktig faktor för att säkerställa att samhällsekonomin i Finland stiger efter coronakrisen. Inom naturresurssektorn ska de åtgärder som syftar till återhämtning från coronakrisen vara i linje med anpassningen till klimatförändringen och målen att trygga naturens mångfald. Den kraftiga minskningen av interkontinentala resor under coronakrisen har lyft fram den inhemska turismens och i synnerhet naturturismens möjligheter, och därför är det viktigt att man satsar på objekt för naturturism.

Utskottet konstaterar att jord- och skogsbrukets betydelse för landets försörjningsberedskap har accentuerats i samband med coronakrisen. Målet bör vara att de svagheter som nu upptäckts i produktionskedjorna ska kunna elimineras i fortsättningen. Utskottet fäster särskild uppmärksamhet vid branschens beroende av säsongarbetare från utlandet och anser att det är nödvändigt att snabbt vidta åtgärder bland annat för att öka matchningen mellan efterfrågan och utbud av inhemsk arbetskraft för att få inhemsk arbetskraft till säsongarbete inom primärproduktionen. Det är viktigt att i alla avseenden lindra effekterna av coronakrisen, som inom utskottets ansvarsområde omfattar många olika sektorer, till och med till hästhållning via Veikkaus resultat.

## Utlåtande JsUU 7/2020 rd

### FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottet föreslår

*att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.*

Helsingfors 7.5.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anne Kalmari cent  
vice ordförande Ritva Elomaa saf  
medlem Heikki Autto saml  
medlem Markku Eestilä saml  
medlem Seppo Eskelinen sd  
medlem Satu Hassi gröna  
medlem Janne Heikkinen saml  
medlem Mikko Lundén saf  
medlem Jari Myllykoski vänst (delvis)  
medlem Anders Norrback sv  
medlem Raimo Piirainen sd  
medlem Jenni Pitko gröna  
medlem Piritta Rantanen sd  
medlem Mikko Savola cent (delvis)  
medlem Jenna Simula saf  
medlem Peter Östman kd  
ersättare Tuomas Kettunen cent (delvis)  
ersättare Juha Pylväs cent.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.

## **Utlåtande JsUU 7/2020 rd**

### **Avvikande mening 1**

#### **Avvikande mening 1**

##### **Motivering**

Vårt land befinner sig nu i en särskild och exceptionell situation på grund av coronapandemin. På grund av detta har både Finlands ekonomi och hela världens ekonomi tappat styrfarten. Utbrottet av coronavirussituationen i vårt land i början av året har fått många andra följder, såsom störningar i produktionen och en kraftig minskning av efterfrågan. Coronaläget har direkt inverkat också på sysselsättningen i vårt land och bidragit till ökad arbetslöshet. Finlands bruttonationalprodukt väntas minska kraftigt i år. Regeringen strävar nu efter att genom vissa stimulansåtgärder, såsom företagsstöd, jämna ut coronavirusets effekter på vårt lands ekonomi i sin plan för de offentliga finanserna 2021—2024. I planen konstateras att regeringen ökar de permanenta utgifterna för de offentliga finanserna, som förväntas öka aktiviteten i vårt samhälle.

Sannfinländarnas utskottsgrupp anser det i och för sig positivt att det fästs större uppmärksamhet vid såväl att få coronaviruset under kontroll som att slå vakt om medborgarnas hälsa. Vi anser ändå att åtgärderna måste vara effektiva och att vi också måste se läget i ekonomiska termer. Regeringen har inget trovärdigt program för tiden efter krisen, vilket tydligt återspeglas i planen för de offentliga finanserna. Regeringen fortsätter att dela ut pengar till världsförbättring. Satsningar riktas bland annat till utvecklingssamarbete samt till miljöskydd och klimatpolitiska åtgärder. Dåliga exempel på dessa är uttryckligen målen för koldioxidneutralitet i planen för de offentliga finanserna och främjandet av dem med sammanlagt cirka 2,0 miljarder euro 2021 och en sänkning till 1,7 miljarder euro 2024.

Till skillnad från regeringen menar vi sannfinländare att de gemensamma skattemedlen måste användas effektivt till förmån för Finland och finländarna. I praktiken förutsätter en sådan kursändring att regeringsprogrammet skrivs om helt och hållet, eventuellt till och med på en ny regeringsbas. Detta måste göras, eftersom regeringen fortsätter att klimatposera medan det finska folket betalar. Alltför strama och ambitiösa klimatpolitiska minskningsmål försämrar bara konkurrenskraften för företagen i vårt land (inkl. industrin och jordbruket) jämfört med andra länder. Dessutom ökar de åtgärder som regeringen föreslår medborgarnas levnadskostnader till exempel i fråga om att leva och bo och röra sig. Som utskottsgrupp vill vi särskilt lyfta fram att människor redan nu har stora svårigheter med försörjningen på grund av den rådande exceptionella situationen. Bland annat privatbilismen har ökat och det är sannolikt att man av hälsoskäl kör privat bil mer så länge som coronaviruset är verksamt. Om bränsleskatten höjs på hösten, vilket konstateras i planen, kommer den att drabba hushållen direkt, i synnerhet på landsbygden, där man även annars rör sig mycket med bilar i avsaknad av kollektivtrafik. Höjningen av bränsleskatten påverkar naturligtvis också arbetskostnaderna och höjer dem avsevärt, särskilt inom jordbruket. Detta beror på att det används mycket arbetsmaskiner inom jordbruket.

Slutligen vill vår grupp också lyfta fram att Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik och dess framgång i hög grad står i samband med de pågående förhandlingarna. Detta är nämligen av avgörande betydelse för jordbruket i vårt land. Finlands jordbruk behöver nu sitt EU-stöd för att klara sig, och nationella stöd som komplettering, men regeringen måste stå på sig så att tidigare uppnådda förmåner inte går förlorade och vi inte förlorar fler befogenheter till Europeiska

## Utlåtande JsUU 7/2020 rd

unionen. Faktum är dock att det i EU för närvarande talas mycket om gemensamma solidaritets- och krisfonder, som kommer att höja medlemsavgifterna ytterligare. Dessutom antas budgeten i allt högre grad bli styrd till Sydeuropa och Frankrike, som befinner sig i underläge i coronakrisen. Vi kan således befara att Finlands jordbruksstöd samtidigt kommer att försvagas och nettobetalningsandelen höjas. Detta är en utveckling som vår regering inte bör acceptera i Europeiska unionen. Det finländska jordbruket befinner sig lika mycket i kris, och tack vare coronaläget har många fått upp ögonen för det faktum att jordbruket är ett livsvillkor med tanke på vår försörjningsberedskap. God miljövard får inte längre innebära att finländska jordbrukare och andra primärproducenter straffas genom nya klimatpolitiska förpliktelser och administrativ byråkrati. Också inom skogssektorn måste beslutanderätten fortsättningsvis hållas i nationella händer. Endast på detta sätt kan vi säkerställa en god och produktiv skogsvård i vårt land.

### *Avvikande mening*

Vi föreslår

att finansutskottet i sitt betänkande beaktar vad som sägs ovan.

Helsingfors 7.5.2020

Ritva Elomaa saf  
Mikko Lundén saf  
Jenna Simula saf

**Utlåtande JsUU 7/2020 rd**  
**Avvikande mening 2**

**Avvikande mening 2**

**Motivering**

Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna 2021—2024.

Riksdagen bör starkare förutsätta att statsrådet vid förhandlingarna om reformen av EU:s budgetram och den gemensamma jordbrukspolitiken säkerställer att verksamhetsbetingelserna och lönsamheten tryggas för det finländska jordbruket och landsbygdsnäringarna.

För att trygga arbetsplatserna inom skogsindustrin och Finlands export är det viktigt att Forststyrelsens verksamhet inte regleras alltför strängt så att industrins virkesförsörjning lider.

I alla naturskyddsåtgärder ska det beaktas att de vidtagna åtgärderna inte medför mer olägenhet för klimatet än nytta.

***Avvikande mening***

Vi föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 7.5.2020

Heikki Autto saml  
Markku Eestilä saml  
Janne Heikkinen saml  
Peter Östman kd